

Секція 2 ТЕХНОЛОГІЇ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

УДК 378.147:004.001.76

І.С. Андрющенко, асист. (*ХДУХТ, Харків*)

О.М. Іванюта, ст. викл. (*ХДУХТ, Харків*)

ДИСТАНЦІЙНА ФОРМА НАВЧАННЯ ЯК ЕЛЕМЕНТ СИСТЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТЬОГО ПРОЦЕСУ

Дистанційна освіта перебуває на етапі активного становлення, що визначається умовами економічного розвитку країни та державною політикою в освітній галузі. У дистанційній формі навчання відображені загальні закономірності педагогіки, педагогічної психології, дидактики та приватних методик, що обумовлює наявність усіх компонентів (цілі, завдання, зміст, методи, організаційні форми, засоби навчання), але реалізуються вони за допомогою інтернет-технологій. Дистанційна форма навчання передбачає постійний, систематичний контакт з викладачем.

Дистанційне навчання – сукупність сучасних технологій, що забезпечують доставку інформації в **інтерактивному** режимі за допомогою використання ІКТ (інформаційно-комунікаційних технологій) від тих, хто навчає (**викладачів**), до тих, хто навчається (**студентів** чи **слухачів**).

Специфікою дистанційного навчання є:

1. Здійснюється засобами комп'ютерних телекомунікацій.

2. Застосовуються специфічні методики навчання – синхронна і асинхронна;

3. Має специфічні форми занять (чат-заняття, веб-заняття).

Чат-заняття – навчальні заняття, які проводяться з використанням чат-технологій. Чат-заняття проводяться синхронно, тобто всі учасники мають одночасний доступ до чату.

Веб-заняття – дистанційні заняття, конференції, семінари, ділові ігри, лабораторні роботи, практикуми та інші форми навчальних занять, що проводяться за допомогою засобів телекомунікацій і інших можливостей мережі Інтернет.

Для веб-занять використовуються спеціалізовані освітні веб-форуми – форма роботи користувачів з певної теми або проблеми з допомогою записів, що залишаються на одному з сайтів з встановленою на ньому відповідною програмою. Від чат-занять веб-форуми відрізняються можливістю більш тривалої (багатоденної) роботи комбінуванням синхронного та асинхронного характеру взаємодії студентів з викладачем.

Телеконференції проводяться, як правило, на основі списків розсилки з використанням електронної пошти. Для навчальних телеконференцій характерне досягнення освітніх завдань. В основу такої системи покладено метод навчання, який отримав назву «Природний процес навчання» (Natural Learning Manner).

Під час дистанційного навчання спілкування між студентом і викладачем відбувається відсторонено, за допомогою телекомунікацій. У практиці застосування дистанційного навчання використовуються специфічні методики синхронного і асинхронного навчання.

Методика синхронного дистанційного навчання передбачає спілкування учня і викладача в режимі реального часу – on-line спілкування. Методика асинхронного дистанційного навчання застосовується, коли неможливо спілкування між викладачем і учнем в реальному часі – так зване off-line спілкування. Ці методики відрізняються характером взаємодії викладача і студента. Синхронна методика дистанційного навчання передбачає активну взаємодію викладача зі студентом, що передбачає велике навантаження як на студента, так і на викладача (тьютора). На перший план виступає викладач, який втягує і «тягне» за собою своїх студентів.

Під час асинхронної методики дистанційного навчання більше відповідальності за проходження навчання покладається на студента, на його самостійність. Тут на перший план висувається самонавчання, індивідуальний темп навчання, регулювання цього темпу навчання. Викладач (тьютор) при асинхронній методиці дистанційного навчання виступає консультантом, але меншою мірою, ніж при синхронній методиці дистанційного навчання.

Останнім часом більшість фахівців дійшли висновку, що найбільшої ефективності під час дистанційного навчання можна досягти за умови використання змішаних методик дистанційного навчання.

Дистанційне навчання може бути послідовним, паралельним або самостійним фрагментом у загальній системі навчання. У першому випадку зміст навчання частково поділяється між очною і дистанційною формами, які послідовно застосовуються в єдиній лінійній системі організації освітнього процесу. В умовах паралельного використання дистанційне навчання не несе самостійного навантаження у процесі засвоєння нового знання, формування мотиваційно-поведінкової та особистісної сфер студента, а виконує ілюстративні, тренінгові і контролюючі функції. У третьому варіанті дистанційне навчання може бути застосоване для повного вивчення окремого предмета освітньої програми або всього курсу.